

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Cu spirit și cu adevăr...

„Ci vine vremea, și acum este, când închinătorii cei adevărați se vor închina Tatălui cu spiritul și cu adevărul, căci și Tatăl astfel de închinători caută. Spirit este Dumnezeu, și cine se închină lui, se cade să i-se închine cu spiritul și cu adevărul.”

Ioan 4, 23—24.

Un călător obosit se odihni odată la fântâna lui Iacob. Om blând, visător, cu privirea nespuz de bună. Și iată o Samarineancă veni să ia apă din fântână, și străinul care era Jidov, cu voce care-i străbatea inima și-i răscolea sufletul în care de mult n'a fost niciun cuget bun, se adresează ei: „Dă-mi să beau.” Și Samarineanca se miră, căci Jidovii nu vorbeau cu Samarinenii. Și omul înalt, care prin expresia feței nespuz de mult se deosebea de toți muritorii îi spuse: „De ai ști darul lui Dumnezeu și cine este carele grăește ție: dă-mi să beau, tu ai fi cerut dela dânsul și ți-ar fi dat apă vie.” Aceste cuvinte prin ceața trecutului pătrund ca o rază strălucitoare în conștiințele noastre, căci în aceste este invitarea omului cel blând, singurul

depozitor al apei dătătoare de viață, a lui Isus, căci El era străinul.

Și când Samarineanca îl întreabă că doară El este mai mare decât Iacob, dăruitorul fântânii, Isus a adăugat: „... Cel ce va bea din apă pe care eu o voi da lui, nu va însetoșa în veac...” Și când muierea a cerut din apa aceasta, Isus i-a spus să-și cheme bărbatul. Și ea rușinându-se a mărturisit că nu are bărbat. Iar Isus i-a spus toată situația ei, iar ea la rândul ei, a recunoscut că Isus vorbește adevărul.

Iar când muierea s'a interesat de locul unde se cade a se închina lui Dumnezeu și si-a exprimat nedumerirea, neștiind că acela e muntele Garizim unde se închinau Samarinenii sau Ierusalimul, orașul sfânt al Jidovilor, Isus i-a zis: „Mu-

iere, crede-mă, că va veni vremea, când nici în muntele acesta, nici în Ierusalim nu vă veți închina Tatălui.

Voi vă închinați căruia nu știți: noi ne închinăm căruia știm, căci mântuirea din Jidovi este. Ci vine vremea, și acum este, când închinătorii cei adevărați se vor închina Tatălui cu spiritul și cu adevărul, căci și Tatăl astfel de închinători caută.

Spirit este Dumnezeu, și cine se închină lui, se cade să i-se închine cu spiritul și cu adevărul.”

Și apoi a spus femeii că El este Mesia. Iar femeia fugind în oraș a adus o mulțime la Acela care i-a spus „toate câte a făcut.” Samarinenii l'au rugat pe Isus să stea cu ei, și mulți au crezut în El.

Din aceasta întâmplare se evidențiază învățătura fundamentală a creștinismului, că lui Dumnezeu cu spiritul și cu adevărul, în spirit și în adevăr să ne închinăm. Și ce departe suntem noi de aceasta. Cu civilizația

Reflexii de 10 Mai.

noastră de XIX secole, mult mai puțin înțelegem adevăratul creștinism, decât eroii simpli și blânzi ai catacombelor. Noi ne închinăm numai cu buzele și nu înțelegem dreptatea, ba și facem nedreptăți, inima noastră nu e pătrunsă de rugăciunea noastră. Noi facem toate fără spirit și adevăr. Noi nu știm că toată viața noastră trebuie să fie năzuința spiritului nostru după adevăr, și așa viața noastră întreagă trebuie să fie o rugăciune. Noi nu știm, că unde este izvorul darului sfințitor, noi nu știm unde se află „apa vie“ care muncind în noi face ca să fim numai spirit și adevăr. Noi nu știm că dacă ne închinăm lui Dumnezeu cu spiritul și adevărul nostru, trebuie să bem și din „apa vie.“

Să vă spun fraților dragi unde aflăm și „apă vie“ și spirit și adevăr, cu care să ne închinăm lui Dumnezeu? *In sfânta Euharistie.* Luându-o, *veți bea din izvorul sfânt al vieții* și Isus cu adevărul și spiritul lui pătrunzând în sufletele noastre va face din acelea altar, pe care este oferit Dumnezeului Tatăl, tot ce este în noi: *spirit și adevăr.*

Dr. Berinde Irina.

Ziua de 10 Maiu, în viața Neamului nostru, are valoarea unui simbol.

Făcând o reprivire istorică asupra ultimei jumătăți a veacului 19 și asupra evenimentelor din veacul nostru, vedem, că sufletul Neamului în aceste vremi era stăpânit de idealuri, a căroră realizare se sărbătorește azi la 10 Maiu.

După unirea Munteniei și a Moldovei realizată în 1859 sub Cuza Vodă și nemulțumirile care au însoțit această domnie, se stăpânește asupra sufletelor nevoia aducerii unui Domn străin. Idealul s'a realizat prin urcarea pe tron a lui Carol I. în 10 Maiu 1866.

Dar, consolidată odată situația internă și externă a Țării, România n'a putut să rămână în starea de vazalitate față de Turci. Idealul, care însuflețea toate inimile românești în acești ani, a fost independența. Dominitorii și politicianii au fost la înălțimea lor, când au știut să realizeze acest vis, atât de mult visat, cu proclamarea Independenței la 10 Maiu 1877.

Ca într'un războiu dus pentru cucerirea unei fortărețe, câștigarea unui obiectiv a impus cu o forță elementară căutarea și atingerea altor obiective, altor idealuri, de unde să privim spre noi orizonturi, spre noi ținte de atins, spre noi înălțimi la cari trebuia să ne avântăm.

Așa, vedem realizarea unui alt desiderat al sufletului românesc, care cu o putere formidabilă izvorită din glasul tuturor inimilor care băteau românește prin focul îngrozitor al războiului mondial a creat *Unitatea Națională*, sărbătorită tot la istorica zi de 10 Maiu.

Ajunși la acest punct culminant, la Zece-Maiul Unirii

Tuturor Românilor, al Împlinirii Idealului Național, al Realizării României mari, ni se pare că orbiți de lumina înălțimilor ne-am oprit șovăind și nu știm încotro trebuie să privim; încotro să mergem. Suntem în situația turistului, care atingând un pisc înalt, se recreiază și câțeva vreme sfâșiindu-se întru sine, încearcă să-și aleagă noile înălțimi de urcat.

Din negura care ne înconjoară, cu siguranță și în contururi precise începe să se deslușească idealul spre care vom tinde: *Creierea unui nou suflet românesc*, care va da o altă viață acestei dorite și binecuvântate țări.

Acest suflet încă nu există. Vedem numai ici și colo, la unul și la altul dintre fiii Neamului, într'unul sau altul ținut, strălucind elemente, din care acest suflet nou se va făuri.

Aceste se găsesc mai cu seamă, deși foarte murdărite și alterate, în sufletul țăranului român de azi și mai cu saamă în sufletul țăranului de ieri, încă neatins de molimele din timpurile de după războiu.

Elementul principal al acestui nou suflet îl recunoaștem în *devotamentul* caracteristic al țăranului față de tot ce el recunoaște ca ceva *al său*, moștenit dela părinți: credință în Dzeu, datini strămoșești, casă și moșie.

Românul dă tot devotamentul inimii sale lui Dumnezeu. Pietatea ce i se scoboară în adâncul sufletului, în zilele de mari sărbători, este cea mai puternică garanție că acest devotament păstrat — și reinviat acolo de unde a pierit — estins apoi asupra Țării ca ideal, asupra legilor și orânduielilor menite să nu fie simple petece

de hârtie: îi va da un aspect de tot nou vieții noastre naționale și sociale.

Devotamentul față de Dzeu și — în baza acestuia — față de toate idealurile este o virtute pur creștinească. *Temelia noului suflet unitar* al Neamului nostru nu poate să fie deci, decât numai creștinismul adevărat, simțit, trăit așa cum îl cere acesta Biserica, și în special Biserica Noastră.

Al doilea element constitutiv din *noul suflet unitar* al Neamului trebuie să devină respectul, care recunoaște drepturile altuia, fie ele date de natură, de legi chiar deosebite de ale noastre, sau de virtuți câștigate prin propria vrednicie.

Această „iubire a aproape-lui” și „iubire a dușmanului” nu poate să încolțească, decât numai în sufletul creștinesc, atât de puternic în țăranul român.

Hărnicia plină de curaj, fie la muncă, fie în războiu, fie pentru bine material, fie pentru bine spiritual altuia pe încrederea în ajutorul lui Dumnezeu, acolo unde rugăciunea și credința este vie, va complecta *Noul suflet românesc*.

Viitorul zece Mai trebuie să simbolizeze noul ideal astfel conceput; devotamentul cel manifestăm în această zi față de trecutul nostru, să se imbine cu devotamentul față de acest *ideal creștinesc* al viitorului.

Câtă vreme va trebui până-când toate sufletele românești se vor lăsa încreștinate nu numai pe din afară cu apa botezului ci și în gândurile și ni-zuințele lor cele mai interne, — nu știu.

Vor trebui zeci de ani, sau veacuri întregi, nu o prevedem. Credem însă în calitățile Neamului și în ajutorul lui Dzeu, care și acum — cași de altă

dată — ne va ajuta atunci când nici nu am așteptat.

Noul zece Mai, cel al viitorului sau al încreștinării sufletelor ne va crea baza unui alt ideal, de unde Neamul — care este vecinic — va putea privi înainte spre noi ținte, în sus spre noi idealuri. . . . un alt zece Mai.

Catolicii români și 10 Mai

Mentalitatea absurdă a unor frați ortodocși și acel spirit de comercializare a sufletelor propriu unora din membrii clerului ortodox în propaganda unită: „recâștigarea sufletelor răpite de papiștași”, rolul nostru, al catolicilor la redus la rolul minoritarilor în această Țară. S’au dat lupte mari între frații de aceeaș sânge, spre marea bucurie a adevăraților minoritari, lupte fratricide și rușinoase. Urmele lor dezastruoase sunt: indisciplina, scăderea moralității peste tot și mai ales umilirea catolicilor români, cari se simțesc jigniți în sentimentele lor naționale.

Am fost lipsiți chiar și de bucuria serbătorilor naționale. Biserica noastră a fost neglijată cu desăvârșire cu ocazia acestor serbări. I-mi aduc bine aminte, de trista serbare de 10 Mai din unul trecut. Preoții cu fastul convenit oficiază „Te Deum”-ul prescris. În biserică credincioși puțini, căci funcționarii, în mare majoritate fiii Bisericii noastre, — în biserică altei confesiuni au trebuit să participe la serviciul divin și

aceasta sub grea poruncă. Ce rușine!

E nostim, ca cineva să fie obligat să se roage în biserică străină. Probabil, că acei cari au dat acest ordin, un au știut, că chiar la un „Te Deum” național pentru aceea mergem la Biserică, să ne rugăm, în cazul zilei de 10 Mai să mulțumim lui Dzeu pentru că cu atotputernicia sa ne-a dat România de azi, — iar nu pentru aceea, ca să figurăm acolo, ca niște păpuși. Aceasta figurare s’ar putea face și în alt loc, nu chiar în Biserică.

Aceasta atitudine a fost socolită de motivată cu aceea, că noi am fi maghiaroni. Ori acum, când planurile revizioniste sunt la supra față, aceasta acuză nu o mai putem privi cu ușurința de până acum, căci azi acuzatorul devine criminal ridicând chestiunea de naționalitate pe bază confesională.

Oare nu am fi noi atât de buni români, să merităm un tratament mai omenesc? Trebuie să eluptăm drepturile noastre, nu mai este timp pentru de a continua cu pasivitatea noastră și cu felul nostru de a contempla. Prin sângele acelor, cari au murit pentru aceasta Țară, chiar așa, cași ceilalți soldați de alta confesiune, ne-am câștigat dreptul de a fi, nu de-a vegeta.

În anul 1918 — anul unirii Ardealului cu vechia Țară, atunci, când catolic și ortodox împreună au muncit, ca să pregătească terenul pentru primirea noului imperiu, nici prin cap nu

ne-a trecut, să ne întrebăm tu, frate ce ești? catolic sau ortodox?; atunci când catolici și ortodocși împreună am suferit urgia bandelor comuniste nu s'a pus chestia confesională nici odată pe tapet. Am știut că suntem români și pe urmă ne-am rugat fiecare în biserica noastră proprie. Pentru-ce s'a pus aceasta chestie pe tapet după înfăptuirea visurilor tuturor românilor, — nu știu.

Și acum iarăși vine 10 Mai. Oare anul 1933 aduce-va nouă bucuria, de a vedea că suntem vrednici de recunoștință? Oare în orașul acesta — unde suntem catolici români 7800, afară de soldați și elevi de liceu, iar ortodocși numai — zic mult — 400. ajunge-vom de a vedea autoritățile în Biserica noastră rugându-se pentru propășirea neamului? Oare nu vor monopoliza din nou bucuria sufletească și simțământul național, acei, cari până acum așa au făcut?

Nădăjduim că acum, când Țara are nevoie mare de unirea tuturor forțelor, atunci când în fața curențelor revizioniste și

ale altor curente contrare Țării noastre trebuie să se apeleze la simțământul fiește căruia, — cei în drept vor avea prevederea, de a da ce ni se cuvine, sau cel puțin atât, cât se dă bisericii surori. Și atunci: clara pacta, boni amici.

Mismar.

Face mare vâlvă în țara acțiunea protoiereului *Ieremia Cecan* din Chișineul Basarabiei, care îngrijat fiind de soarta bisericii sale ortodoxe, nu găsește alta eșire din acel impas moral în care a ajuns biserica ortodoxă, decât unirea cu Papa. Acțiunea preacucernicului *Ieremia Cecan* este urmarea unei convingeri ferme și este susținută cu tăria aceloră, cari luptă pentru adevăr. Așteptăm rezultatele și ne vom ruga, ca însfârșit să înțeleagă lumea, că nu este alta scăpare, decât punerea în aplicare a principiilor curate ale bisericii catolice pe toată lumea prin unirea tuturor românilor. Căci mare nevoie este de aplicarea acestor principii, — mai ales în Țara noastră.

Mari discuțiuni se dau între fiii Bisericii noastre asupra unor rugăciuni introduse în biserica noastră după modelul Bisericii latine. Cum la noi aceste rugăciuni au prins rădăcini, în numărul viitor și noi vom spune cuvântul nostru. Și până atunci să arătăm atitudinea noastră, recomandăm călduros pentru societățile „Rozarul“ cartea părintelui canonic Emil Bran din Oradea: „Rugăciunile Rozarului,“ iar societăților *Mariane*: „Luna Preacuratei Vergure Maria“ de Dr. Simion Chișiu părinte spiritual la Teologia din Cluj.

Ruptura dintre *DI. Maniu* și *Vaida* este un fapt împlinit. *DI. Maniu* dându-și abdicerea dela presidenția partidului național-țărănist, aceasta abdicere a fost primită de comitetul executiv al partidului. Ce urmări va avea acest fapt, nu se știe. E însă dureros a vedea, cum un partid cu un trecut atât de frumos, chiar glorios, se macină în moara politice de după culise.

Mismar.

Calendar săptămânal.

14 — 20 Maiu 1933.

14. **Dumineca** Samarinenței Ap. Fapt. 11, 19. Ev. Ioan 4, 5. M. Isidor † 250.
15. Luni Cuv. Pahomiu † 330.
16. Marți P. Teodor † 368.
17. Mercuri Ap. Andronic.
18. Joi M. Petru.
19. Vineri M. Patrichie.
20. Sâmbătă M. Talaleu.

